

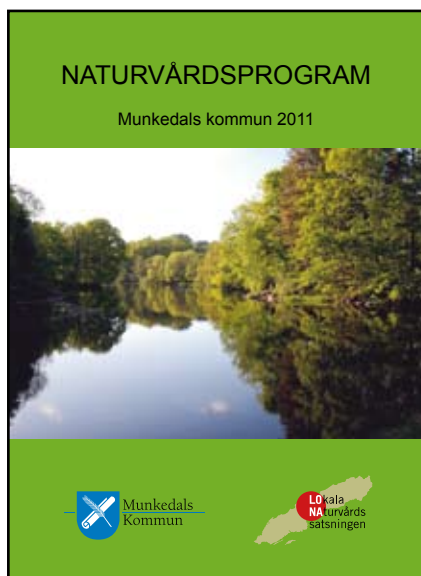
Munkedals
Kommun

NATUREN I MUNKEDALS KOMMUN

Naturen i Munkedals kommun

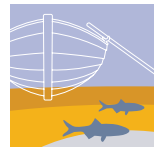
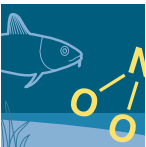
Munkedals kommun, i mellersta Bohuslän, bjuder på många fina naturupplevelser. Här finns allt ifrån fjällliknande natur på Kynnefjäll och Herrestadsfjället, skogsmarker, jordbruksbygd och sprickdalarna Bärfendalen och Örekilsälvens dalgång till kustlandskapet vid Gullmarsfjorden.

Munkedals kommun har tagit fram ett **naturvårdsprogram** som är en sammanställning av drygt 600 särskilt värdefulla naturområden inom kommunen. Programmet ska användas vid samhällsplanering och förhoppningsvis bidra till att öka kunskapen och intresset för kommunens intressanta och vackra natur.

I din hand håller du nu en populärversion av naturvårdsprogrammet. Vi hoppas med denna kunna väcka din nyfikenhet och upptäckarlust!

Naturvård

Syftet med **naturvård** är att bevara och utveckla den biologiska mångfalden. Lite förenklat kan man säga att **biologisk mångfald** är ett mått på hur många olika levande organismer det finns.

Naturen har ett egenvärde och det är viktigt att man nyttjar den på ett hållbart sätt, både för nuvarande och kommande generationer. En variationsrik natur är även viktig för livskvalitet och inverkar positivt på vår hälsa.

Naturvårdsarbetet är bland annat viktigt för att uppnå de nationella **miljökvalitetsmål** som riksdagen fastställt och för att skapa goda förutsättningar för friluftslivet.

Kynnefjäll

Kynnefjäll, i kommunens norra del mellan Bullaresjöarna och Öre-kilsälvens dalgång, är ett cirka 13 000 hektar stort högplatåområde där det finns orörd vildmark med hållmarksskogar, ljunghedar, orörda myrar och vattendrag. **Bredmossen** är ett stort myrkomplex på Kynnefjälls sydligaste del. Delar av Kynnefjällsområdet samt Bredmossen är skyddade som **naturreservat** och ingår också i EU:s ekologiska nätverk av skyddade områden, **Natura 2000**.

Östra fjället, Kynnefjäll

”Fjällen”

På Kynnefjäll finns ett rikt fågelliv. Här kan man bland annat få se fiskgjuse, storlom, tjäder, orre och trädlärka. Området bjuder på ett stort antal vandringsleder och fina fiskevatten.

I kommunens sydöstra del ligger det välbesökta **Herrestadsfjället**, en högplatå som sträcker sig in i Uddevalla kommun. Området erbjuder bland annat flera stigar och leder samt sportfiske. Det är här **Bohusleden** letar sig in i Munkedals kommun och därefter sträcker sig norrut till Kynnefjäll.

På **Skottfjället**, i kommunens västra del, kan man träffa på en stor mängd olika natur- och kulturlämningar. Följer man den så kallade Skörbostigen kommer man fram till fjällets rand med en fantastisk vy över Bärfendal.

Torpet Nötegiljan på Skottfjället

Ek vid Torpdammen

Björkvedbock

Lövskogen har en nyckelfunktion för många växt- och djurarter. Många av landets hotade arter, inte minst insekter, landlevande snäckor, lavar, mossor och svampar, är beroende av lövskog.

Eken anses vara den organism som utgör livsrum för flest andra arter i vårt land. Minst 1500 arter är antagligen mer eller mindre beroende av eken och dess invånare.

I Munkedal finner man ädellövskog bland annat på Tungenäset, utefter Örekilsälven, Hajumsälven, intill Sannesjön, Lersjön och i Vågsätters bokskog. **Vågsätters bokskog** **4** är ett av kommunens för närvarande 11 naturreservat och 7 Natura 2000-områden. Här finns 20 av kommunens hittills 56 inmäta särskilt **skyddsvärda träd**, det vill säga mycket gamla, grova eller ihåliga träd. Dessa träd, varav någ-

Lövskog och jätteträd

Lunglav

Fnöskticka

Vågsätters bokskog

ra kallas **jätteträd**, är levande kulturminnen som bär på en oerhörd rik mångfald av liv. De utgör livsmiljö för en mängd insekter, lavar, mossor och svampar och är även viktiga för fladdermöss och fåglar. Generellt kan man säga att ju äldre ett träd blir desto artrikare blir det. Även i döda träd lever många arter och det är därför viktigt att bevara även dessa.

Blåsippa är fridlyst och växer både i löv- och granskog, gärna på stenig mark.

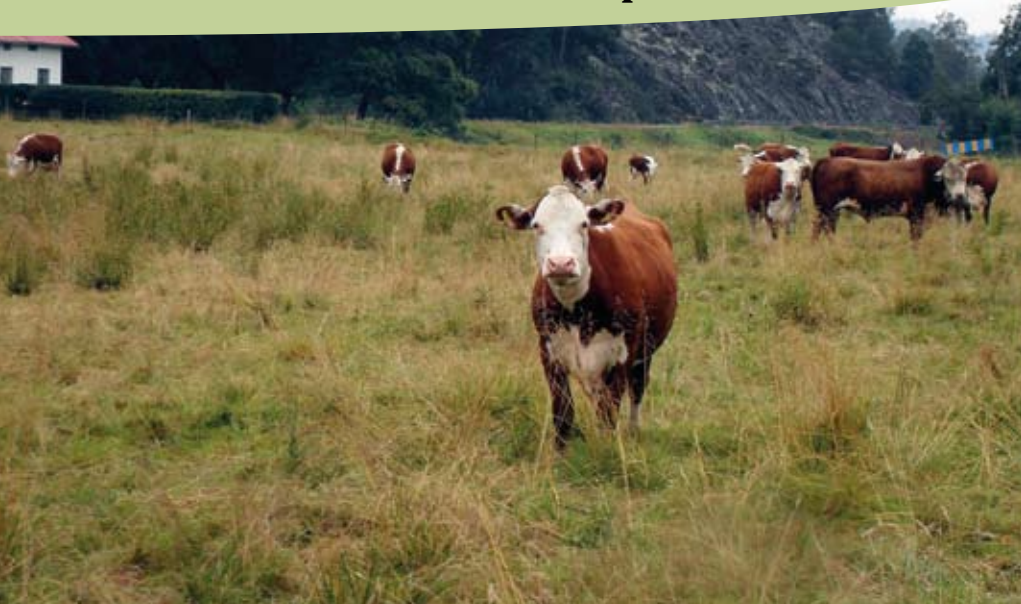

Blåsippa

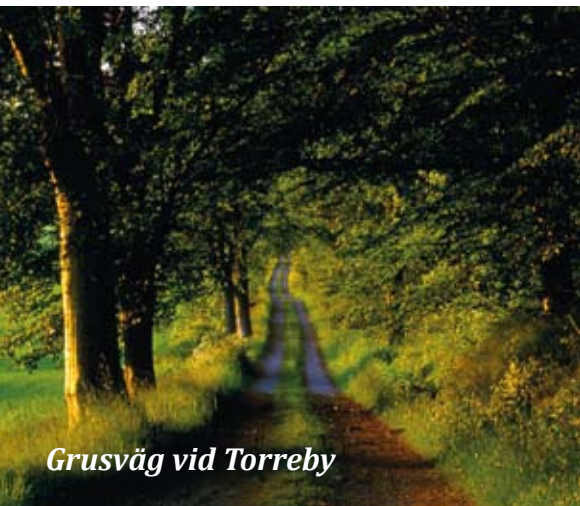

Död ved i Vågsätters bokskog

Kulturlandskapet

Jordbrukslandskapet har en mycket lång historia och är en del av vårt kulturarv, men det är också viktigt för många växter och djur. Jordbrukslandskapets **småbiotoper**, såsom åkerholmar, stenmurar, öppna diken och småvatten fungerar som livsrum, födosöksområden och spridningskorridorer för många arter. Naturmiljön i dessa biotoper är skyddade enligt lag genom ett så kallat generellt **biotopskydd**.

Grusväg vid Torreby

Allé vid Lågum

Kulturlandskap i Hedekas

Slåttergubbe är en hävdgynnad växt som trivs i naturbetesmarker, slåtterängar och hedar.

Slåttergubbe

Damm vid Torp

Naturvårdskartan

-en översikt över några av kommunens särskilt värdefulla naturområden

TECKENFÖRKLARING

 = Ädellövskog

1 = Saltvattenstrandängar vid Färlevfjorden

2 = Södra Harska

3 = Kviström

4 = Vågsätters bokskog

10 = Bredmossen

Numreringen följer naturvårdsprogrammets numrering.
En komplett förteckning över kommunens särskilt värdefulla naturområden hittar du i naturvårdsprogrammet

Örekilsälvens meandrar vid Gunnarsbo

I kommunen finns många sjöar och flera stora vattendrag. **Kärnsjön**, som ligger i **Örekilsälvens dalgång**, är en av de största och djupaste sjöarna i Bohuslän. Här finns goda möjligheter till bad och fiske samt vandring runt sjön. Vid Kärnsjöns sydvästspets ligger naturreservatet **Södra Harska 2**, ett vackert isranddelta som utgör ett markant inslag i landskapsbilden med vid utblick över Kärnsjön och omgivande landskap.

Kviströmsbron, Örekilsälven

Laxfiske i Örekilsälven

Dalgångar, sjöar och vattendrag

Gullpudra

Kärnsjön

Örekilsälven är Bohusläns näst största vattendrag och ett av Sydsvriges bästa laxfiskevatten. Har man tur kan man vid Örekilsälven och **Munkedalsälven** få se kungsfiskare, strömstare och forsärla.

Stränder är en naturtillgång av mycket stort värde. Stränderna längs sjöar och vattendrag, liksom stränderna längs kusten, är mycket betydelsefulla för friluftslivet och för det växt- och djurliv som är beroende av vattenmiljöer. Av denna anledning omfattas stränderna av ett generellt **strandskydd**, vilket innebär att man inte får ta stränderna i anspråk för exempelvis ny bebyggelse.

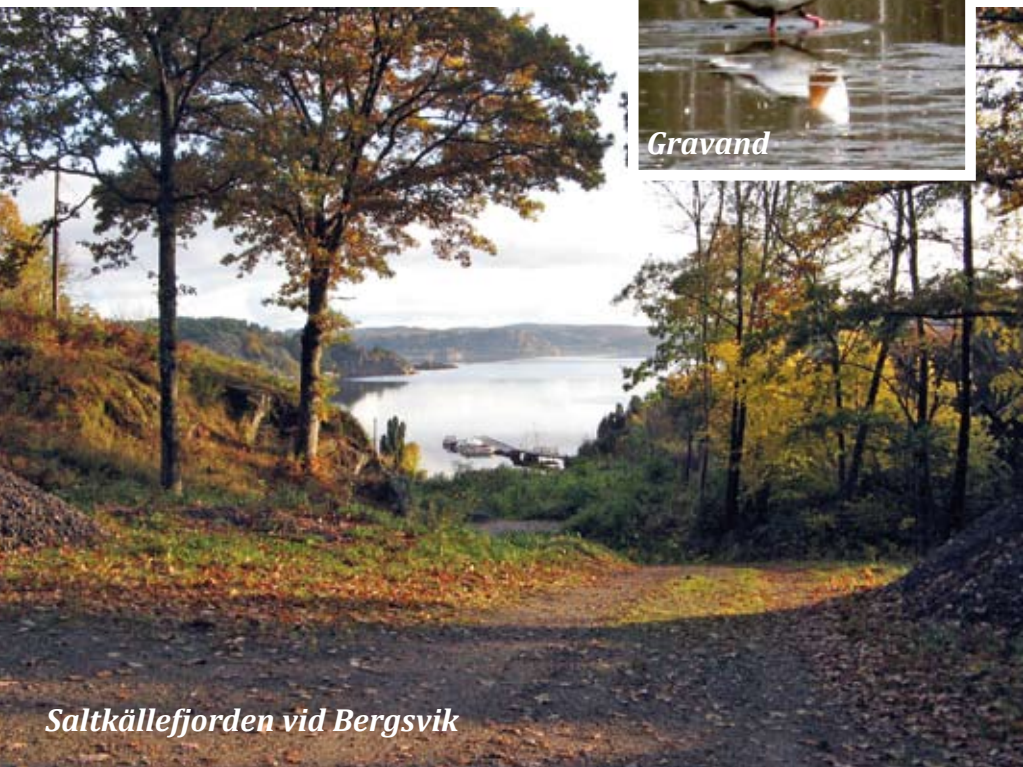
Örekilsälvens mynning

Långfärdsskridskor på Holmevattnet

Kusten och fjordarna

Munkedal har kontakt med havet via **Gullmarsfjorden** som omsluter Tungenäset med **Saltkällefjorden** och **Färlevfjorden**. Gullmarn är Bohusläns största fjord och Sveriges enda riktiga tröskelfjord. Tröskeln, som är cirka 45 meter djup, vid fjordens mynning minskar vattenutbytet i fjordens djupare delar och bidrar till uppkomsten av ett rikt och delvis unikt marint djurliv. Många av djurarterna i djupbassängen förekommer inte i övrigt i fjorden och påträffas annars först på stort djup i Skagerrak och i arktiska vatten. 1983 blev Gullmarn Sveriges första marina reservat och är numera också ett Natura 2000-område.

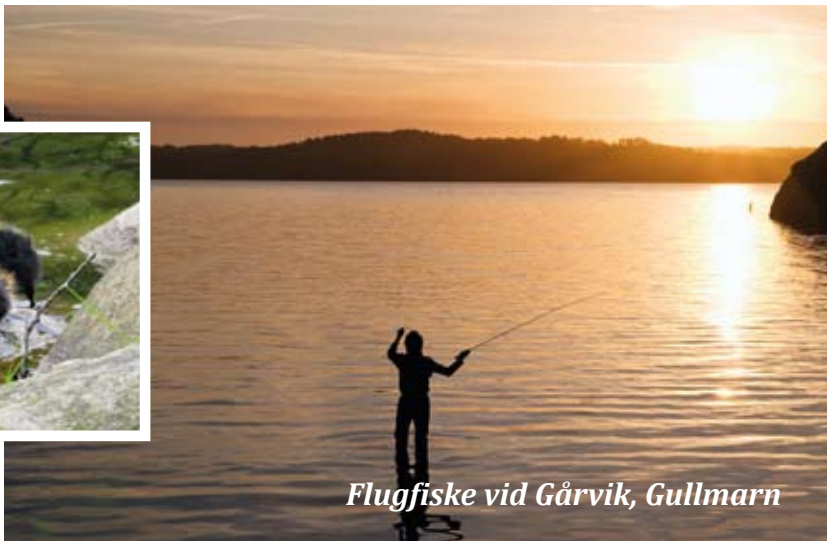

Saltkällefjorden vid Bergsvik

Saltkällefjorden vid Korsvik

Vid Färlevfjorden finns fina saltvattenstrandängar **1** som utgör viktiga rast- och övervintringslokaler för vadare och sjöfågel. I den innersta delen av Färlevfjorden mynnar **Färlev älv** som är ett viktigt lek- och uppväxtområde för havsöring.

Sothöna

Flugfiske vid Gårvik, Gullmarn

Närnatur

Även grönområden i tätorter är viktiga för att skapa en bra miljö för människor att bo och leva i och spridningsvägar för växter och djur. Det är den natur vi alla dagligen har omkring oss, till exempel på väg till skolan eller arbetet eller utanför köksfönstret. Kanske har du ett grönområde i din närmiljö där du kan skapa din egen naturslinga och följa årstidernas växlingar?

Trattkantarell

Humleblomster

Jungfru Marie nycklar

Vitmossa

Flugsvamp

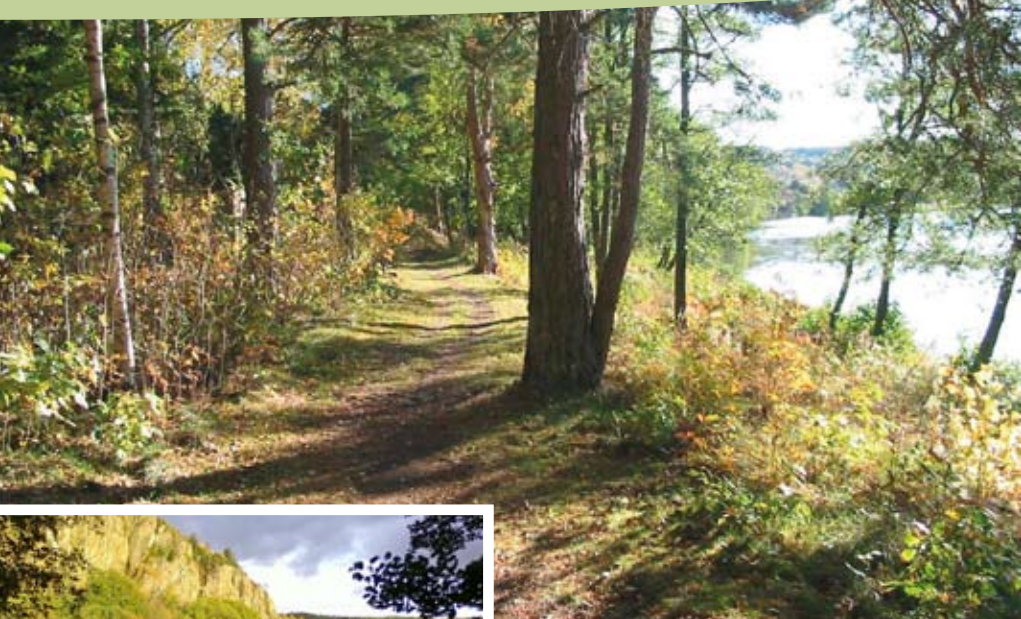
Ormbunke

*Brudslöjan,
Kviströms naturreservat*

Alldeles invid Munkedals tätort och Örekilsälven finns naturreservatet **Kviström 3**. Området är ett värdefullt närströvområde och lättillgängligt genom ett välutvecklat stigsystem. Det gamla tingshuset gränsar till bäckravinen och är en lämplig utgångspunkt. I området finns en artrik och exklusiv flora och från Klevabergets högsta punkt (104 meter över havet) erbjuds en storslagen utsikt över Örekilsälvens dalgång. En botanisk raritet i Bohuslän är den lilla kalkberoende ormbunken murruta som här växer på klippphyllorna. Här växer även det i Bohuslän sällsynta trollsmultronet.

Vandrings- och kanotleder

Maltes stig

Vid **Saltkällan**, strax söder om Munkedals tätort, finns den populära och lättillgängliga **Maltes stig**. Stigen är cirka 4,5 km lång och bjuder från höjderna på vida utblickar över

fjord- och kulturlandskap. Från Saltkällans rastplats utgår även en lite kortare bensträckarrunda på cirka 1,2 km.

Allemansrätten ger oss en unik möjlighet att röra oss fritt i naturen – under förutsättning att vi visar hänsyn!

Flottarleden vid Strömmarna

Kanotcentralen Kaserna

För den mer organiserade utflykten finns exempelvis **Flottarleden** som är en anrik, cirka 4 mil lång, kanotled som sträcker sig genom jordbruksbygd och vildmark långt in i Dalsland. Vidare bjuder **Bohusleden** på totalt 37 mil av naturskön och omväxlande vandring, varav 7 mil går genom Munkedals kommun.

Bohusleden

Läs mer:

Naturvårdsprogrammet i sin helhet finns att läsa på kommunens hemsida www.munkedal.se under rubriken Miljö och hälsa/Naturvård.

På hemsidan finns även mer information om och länkar till kommunens natur, kultur och fritid.

Kontakt:

Munkedals kommun | Samhällsbyggnadssektorn | 455 80 Munkedal
Besöksadress: Centrumtorget 5 | Telefon 0524-180 00 | Fax 0524-181 10
E-post: munkedal.kommun@munkedal.se

